

***Đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng
pháp luật về hộ kinh doanh.***

MỤC LỤC

A. MỞ	1
B. NỘI DUNG	1
I. Những vấn đề chung	1
II. Thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về hộ kinh doanh	2
1. Thực trạng pháp luật	2
2. Thực tiễn áp dụng	5
III. Quan điểm về việc có nên đưa quy định hộ kinh doanh vào trong Luật Doanh nghiệp hay cần ban hành luật riêng để điều chỉnh về hộ kinh doanh	7
1. Hộ kinh doanh không phải là doanh nghiệp	8
2. Xây dựng luật riêng đảm bảo sự hoàn thiện của các quy định hơn	8
3. Về hệ thống pháp luật	9
4. Giúp bảo đảm quyền lợi của hộ kinh doanh	10
C. KẾT	12
D. DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	13

A. MỞ

Ở Việt Nam, sự tồn tại của hình thức hộ kinh doanh mang yếu tố lịch sử, là giải pháp cần thiết thay thế cho tên gọi kinh tế tư bản tư nhân, cá thể, tiểu chủ vốn bị cấm kỵ trong cơ chế cũ. Hiện nay, mặc dù nền kinh tế nhiều thành phần ở nước ta hiện nay đã thừa nhận các loại hình khác như doanh nghiệp, tuy nhiên mô hình hộ kinh doanh vẫn tiếp tục được duy trì như một tổ chức kinh doanh chuyên nghiệp, bình đẳng với các loại hình khác như doanh nghiệp, hợp tác xã. Có thể nói, hộ kinh doanh là một loại hình kinh doanh đặc biệt, có tính đặc thù, đóng góp của hộ kinh doanh cho nền kinh tế của nước ta là không hề nhỏ, đồng thời số lượng hộ kinh tế của nước ta hiện nay lớn và ngày càng phát triển nhanh. Để giúp cho nguồn nhân lực này hoạt động thuận lợi và phát triển trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, việc chú trọng tới các quy định về đối tượng này là cần thiết. Vì lý do như vậy, bài làm sau đây sẽ thực hiện nhiệm vụ là: Đánh giá thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về hộ kinh doanh và từ đánh giá thực tiễn trình bày quan điểm về việc có nên đưa quy định hộ kinh doanh vào trong Luật Doanh nghiệp hay cần ban hành luật riêng để điều chỉnh về hộ kinh doanh.

B. NỘI DUNG

I. Những vấn đề chung

Hộ kinh doanh là khái niệm riêng của Việt Nam, gắn với quá trình chuyển đổi kinh tế. Mô hình này ra đời rất sớm, đóng vai trò quan trọng trong quá trình xóa đói, giảm nghèo ở nước ta và được gọi bằng nhiều tên khác nhau ở từng thời kỳ khác nhau. Thuật ngữ “hộ kinh doanh” chính thức được sử dụng tại các văn bản quy phạm pháp luật Việt Nam từ năm 2006¹.

¹ Được đề cập trong Luật Doanh nghiệp 2005 có hiệu lực 01/07/2006 sau đó Nghị định 139/2007/NĐ-CP đề cập đến “hộ kinh doanh cá thể”

Hộ kinh doanh vốn là thương nhân, do đó, cũng được điều chỉnh bởi Luật thương mại, hiện nay đối tượng này được điều chỉnh chủ yếu bởi Nghị định 01/2021/NĐ-CP. Hộ kinh doanh cũng được điều chỉnh bởi hàng loạt các quy định pháp luật khác, từ thuế, kế toán, v.v... trong các văn bản pháp luật khác.

Hộ kinh doanh hiện nay vẫn chưa được định nghĩa trong các văn bản pháp luật tuy nhiên tại khoản 1 Điều 79 Nghị định 01/2021/NĐ-CP có quy định: “*Hộ kinh doanh do một cá nhân hoặc các thành viên hộ gia đình đăng ký thành lập và chịu trách nhiệm bằng toàn bộ tài sản của mình đối với hoạt động kinh doanh của hộ*”. Hộ kinh doanh có đặc điểm sau do một cá nhân hoặc các thành viên hộ gia đình là công dân Việt Nam đủ 18 tuổi, có năng lực hành vi dân sự đầy đủ. Cá nhân đăng ký hộ kinh doanh, người được các thành viên hộ gia đình ủy quyền làm đại diện hộ kinh doanh là chủ hộ kinh doanh, trách nhiệm tài sản có thể là nhiều hơn 1 người (các thành viên trong hộ gia đình) trong trường hợp nhiều người thì nó là vô hạn và liên đới. Hộ kinh doanh không có tư cách pháp nhân, được mở nhiều địa điểm kinh doanh nhưng phải chọn một địa điểm để đăng ký trụ sở và quy mô thì nhỏ hơn quy mô của doanh nghiệp.

Nhìn chung thì hộ kinh doanh là mô hình kinh doanh phổ biến, phù hợp với điều phát triển kinh tế - xã hội ở Việt Nam. Ưu thế của mô hình này là ở thủ tục đăng kí đơn giản; tổ chức, quản lý, yêu cầu về năng lực tài chính, vốn không bị yêu cầu cao; quy mô gọn nhẹ, dễ thay đổi ngành nghề, do đó, phù hợp với nhiều thành phần, lứa tuổi, vùng miền. Tuy nhiên, hộ kinh doanh cũng dễ phải đối mặt với nhiều rủi ro, hiện nay còn gặp nhiều khó khăn trong sản xuất kinh doanh như: quy mô nhỏ bé, vốn ít rồi lợi nhuận thấp do công nghệ lạc hậu, trình độ tay nghề của người lao động thấp, sức cạnh tranh của hàng hóa thấp nếu so với các loại hình kinh doanh khác.

II. Thực trạng pháp luật và thực tiễn áp dụng pháp luật về hộ kinh doanh

1. Thực trạng pháp luật

Nghị định 01/2021/NĐ-CP đã giúp loại bỏ bớt các nhược điểm đã được đề cập, tạo cơ hội phát triển cho hộ kinh doanh như là:

Về chủ hộ kinh doanh, thì quy định mới đã xác định rõ ràng hơn cá nhân đăng ký hộ kinh doanh và người được các thành viên hộ gia đình ủy quyền làm đại diện hộ kinh doanh sẽ là chủ hộ kinh doanh. Sự thay đổi này đã làm rõ ràng về quyền và trách nhiệm giữa hộ, chủ hộ là cá nhân, thành viên gia đình. Theo quy định mới thì “nhóm cá nhân người Việt Nam” không còn được thành lập hộ kinh doanh, do đó, chỉ còn hai đối tượng được thành lập hộ kinh doanh là một cá nhân và các thành viên gia đình. Ngoài ra, cũng đã bổ sung thêm đối tượng không cần phải đăng ký là những người kinh doanh thời vụ. Đó là những thay đổi tại Điều 79 Nghị định 01/2021/NĐ-CP, qua đó đã khẳng định rằng chúng ta đang tiếp tục thừa nhận sự tồn tại của ‘hộ kinh doanh’ với vai trò và vị trí quan trọng bằng việc xác định rõ địa vị pháp lý, trách nhiệm của hộ kinh doanh, chủ hộ và các thành viên gia đình tham gia thành lập hộ kinh doanh.

Hộ kinh doanh được phép kinh doanh tại nhiều địa điểm (Điều 86), không quy định giới hạn số lượng lao động so với quy định trước đó tại Nghị định 78/2015/NĐ-CP giới hạn hộ kinh doanh chỉ có duy nhất một địa điểm kinh doanh (trừ hộ kinh doanh buôn chuyển, kinh doanh lưu động được phép kinh doanh ngoài địa điểm đăng ký) và số lượng lao động hộ kinh doanh là 10 người, trên 10 lao động thì phải thành lập doanh nghiệp. Quy định mới đã giúp mở rộng quyền kinh doanh cho hộ kinh doanh, gỡ bỏ một trong những rào chắn quan trọng cản trở hoạt động kinh doanh và phát triển của hộ kinh doanh.

Chủ hộ kinh doanh theo quy định mới có thể ủy quyền cho tổ chức, cá nhân khác thực hiện thủ tục đăng ký hộ kinh doanh (khoản 4 Điều 84). Qua đó, giúp cho việc đăng ký hộ kinh doanh thuận lợi và dễ dàng hơn (ví dụ như là ủy quyền cho tổ chức Luật sư để thực hiện các thủ tục đăng ký).

Quy định mới thay đổi và bổ sung trường hợp thu hồi GCN đăng ký hộ kinh doanh (Điều 93): Nội dung kê khai trong hồ sơ đăng ký hộ kinh doanh là giả mạo; ngừng hoạt động kinh doanh quá 06 tháng liên tục mà không thông báo với Cơ quan đăng ký kinh doanh cấp huyện nơi đăng ký và Cơ quan thuế (bổ sung thêm cơ quan thông báo là Cơ quan thuế so với Nghị định 78/2015/NĐ-CP); kinh doanh ngành, nghề bị cấm; hộ kinh doanh do những người không được quyền thành lập hộ kinh doanh thành lập; hộ kinh doanh không gửi báo cáo theo quy định tại khoản 6 Điều 16 Nghị định 01/2021/NĐ-CP đến Cơ quan đăng ký kinh doanh cấp huyện trong thời hạn 03 tháng kể từ ngày hết hạn gửi báo cáo hoặc có yêu cầu bằng văn bản (trước đây chỉ quy định trường hợp không gửi báo cáo khi được cơ quan cấp huyện yêu cầu); Trường hợp khác theo quyết định của Tòa án, đề nghị của cơ quan có thẩm quyền theo quy định của luật (bổ sung mới). Mục đích là nhằm quy định cụ thể hơn trường hợp thu hồi Giấy chứng nhận đăng ký hộ kinh doanh.

Thêm quy định về thuê người quản lý hoạt động kinh doanh: chủ hộ kinh doanh có thể thuê người khác quản lý, điều hành hoạt động kinh doanh và hộ kinh doanh vẫn phải chịu trách nhiệm đối với khoản nợ và nghĩa vụ tài sản phát sinh từ hoạt động kinh doanh (khoản 3 Điều 81). Điều này giúp chủ hộ kinh doanh có thể thuê những người có năng lực giúp quản lý, điều hành các hoạt động kinh doanh, làm cho hộ kinh doanh phát triển tốt hơn, nhanh hơn và với tính chất của hộ kinh doanh thì chủ hộ kinh doanh, các thành viên hộ gia đình tham gia đăng ký hộ kinh doanh vẫn chịu trách nhiệm cho các hoạt động đó.

Tuy nhiên có một số hạn chế quan trọng vẫn tồn tại. **Thứ nhất** là chưa quy định rõ ràng khái niệm về hộ kinh doanh, tức là định nghĩa hộ kinh doanh là gì. Bởi vì trong trường hợp phải đăng ký hộ kinh doanh nhưng cá nhân hoặc các thành viên hộ gia đình không hiểu được hộ kinh doanh là gì và họ có phải thuộc hộ kinh doanh phải đăng ký hay không thì sẽ dẫn đến hậu quả là nếu họ không đăng ký thì

họ sẽ bị xử phạt hành chính² và ngược lại nếu họ không thuộc diện phải đăng ký thì khi họ đi đăng ký thì sẽ không được chấp nhận và điều đó tốn thời gian và tiền bạc. Do vậy, cần có một khái niệm gộp lại những đặc điểm thể hiện được hộ kinh doanh là gì, có đặc điểm rõ ràng thì người dân sẽ dễ định hình về hộ kinh doanh. **Thứ hai** là pháp luật điều chỉnh về hộ kinh doanh mới chỉ giới hạn trong việc kiểm soát, quản lý của Nhà nước đối với hộ kinh doanh, các hoạt động của hộ kinh doanh thì các quy định hiện nay chưa có bám sát, điều này tạo lỗ hổng lớn cho các chính sách khác của Nhà nước đối tượng này như là bảo đảm hoạt động hiệu quả, hỗ trợ để phát triển, ... Đồng thời, các quy định hiện nay không giới hạn địa bàn làm việc, số lượng người tham gia, tuy nhiên, đây chỉ là những quyền tự do kinh doanh căn bản. Điều cho thấy rằng chưa có các quy định giúp tạo thêm quyền tự do kinh doanh của hộ kinh doanh.

Đặc biệt là chưa có văn bản pháp luật quy định đầy đủ dành riêng cho hộ kinh doanh, quy định về đăng ký hộ kinh doanh vẫn nằm trong Nghị định về đăng ký doanh nghiệp mặc dù hộ kinh doanh không phải doanh nghiệp. Trong tương lai, nếu các quy định về đăng ký hộ kinh doanh vẫn nằm trong Nghị định 01/2021/NĐ-CP hoặc nghị định sửa đổi nghị định này thì tên của văn bản đó cần sửa đổi đưa thêm cụm “và Hộ kinh doanh” để đảm bảo sự rõ ràng.

2. Thực tiễn áp dụng

Vẫn có sai phạm xảy ra khi áp dụng pháp luật về hộ kinh doanh. Như trường hợp sau đây UBND huyện Mộc Châu đã tự quy định thêm 4 loại giấy tờ ngoài quy định của pháp luật để được cấp phép đăng ký kinh doanh hộ gia đình. Công dân sau đó đã tố cáo lên Chủ tịch UBND tỉnh Sơn La. Từ năm 2015 đến 28/12/2021, UBND huyện Mộc Châu có quy định thêm 4 văn bản trong thành phần hồ sơ, trình

² Mức phạt tiền từ 5.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng quy định tại khoản 1 Điều 62 Nghị định 122/2021/NĐ-CP

tự, thủ tục đăng ký hộ kinh doanh, bao gồm: Bản sao có chứng thực hợp lệ giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (hợp đồng thuê địa điểm kinh doanh có kèm theo bản sao có chứng thực hợp lệ giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tại địa điểm thuê; Bản sao có chứng thực hợp lệ sổ hộ khẩu (hoặc sổ tạm trú đối với chủ hộ kinh doanh không phải là người trong địa bàn huyện); Đối với một số ngành nghề kinh doanh có điều kiện phải có bản sao có chứng thực hợp lệ văn bằng, chứng chỉ, giấy chứng nhận của cá nhân hoặc đại diện hộ gia đình được cơ quan có thẩm quyền cấp; Đối với những ngành, nghề phải có vốn pháp định: Phải có bản sao có chứng thực hợp lệ văn bản xác nhận vốn pháp định của cơ quan có thẩm quyền. Trong đó, có hai điểm UBND huyện Mộc Châu đã thực hiện không đúng. **Thứ nhất** là UBND huyện Mộc Châu đã ban hành thủ tục hành chính có nội dung trái pháp luật, không kịp thời cập nhật, áp dụng một số văn bản quy phạm pháp luật đã có hiệu lực thi hành trong công tác quản lý Nhà nước. Có hai khoảng thời gian: từ 14/9/2015 đến trước 4/1/2021 sẽ áp dụng Nghị định 78/2015/NĐ-CP và từ 4/1/2021 đến nay sẽ áp dụng Nghị định 01/2021/NĐ-CP thì cả 4 loại giấy tờ mà UBND huyện Mộc Châu quy định đều không đúng với quy định về thành phần hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký hộ kinh doanh được quy định trong hai văn bản trên³. **Thứ hai** là ban hành thủ tục hành chính trái thẩm quyền, UBND huyện Mộc Châu không có thẩm quyền ban hành Quyết định số 2886/QĐ-UBND ngày 27/12/2012, Quyết định số 196/QĐ-UBND ngày 24/01/2017, ... là thủ tục hành chính về đăng ký hộ kinh doanh, nên việc bổ sung các thành phần hồ sơ đăng ký kinh doanh là chưa đúng với quy định của pháp luật căn cứ tại khoản 1, khoản 3, Điều 8 Nghị định 63/2010/NĐ-CP về kiểm soát thủ tục hành chính.

Khoảng thời gian UBND huyện Mộc Châu ban hành thủ tục sai thẩm quyền và cả nội dung là từ 2015 đến 28/12/2021 gần 6 năm mà chỉ đến cuối năm 2021

³ Được quy định tại khoản 1, Điều 71 Nghị định 78/2015/NĐ-CP và khoản 2, Điều 87 Nghị định 01/2021/NĐ-CP

công dân mới tố cáo. Riêng ban hành sai nội dung mà không bị tố cáo đã cho thấy được rằng có lẽ việc hướng dẫn hộ kinh doanh và người thành lập hộ kinh doanh về hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký hộ kinh doanh là một trong những nhiệm vụ của Cơ quan đăng ký kinh doanh cấp huyện⁴ đã không được thực hiện đúng. Bên cạnh đó, việc ban hành sai thẩm quyền cũng cho thấy rằng UBND huyện Mộc Châu đã cố tình không tuân thủ pháp luật. Đây là trường hợp được phát hiện chỉ khi có công dân tố cáo, vì vậy trong tương lai các cơ quan địa phương cần thực hiện nghiêm túc pháp luật hơn, tạo niềm tin cho người dân.

III. Quan điểm về việc có nên đưa quy định hộ kinh doanh vào trong Luật Doanh nghiệp hay cần ban hành luật riêng để điều chỉnh về hộ kinh doanh

Việt Nam hiện nay có hơn 5 triệu hộ kinh doanh với 9 triệu lao động, chiếm tới 16,5% tổng số lao động của cả nước. Hộ kinh doanh tính cả phi nông nghiệp và nông nghiệp đóng góp gần 30% GDP của Việt Nam⁵. Sự phát triển của hộ kinh doanh đã góp phần giải phóng lực lượng sản xuất, thúc đẩy phân công lao động xã hội, chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Cho nên có thể nói đối tượng này cần được quan tâm.

Vấn đề có nên đưa quy định hộ kinh doanh vào trong Luật Doanh nghiệp hay cần ban hành luật riêng về để điều chỉnh về hộ kinh doanh là vấn đề đã được bàn luận khi xem xét dự thảo của Luật Doanh nghiệp (sửa đổi) năm 2020. Sau khi Quốc hội đã thống nhất không đưa hộ kinh doanh vào quy định trong Luật Doanh nghiệp 2020 thì số quy định trong dự thảo đã số đã được chuyển sang Nghị định 01/2021/NĐ-CP về đăng ký doanh nghiệp đã cho phép giải quyết những vấn đề cơ

⁴ Khoản 2 Điều 16 Nghị định 01/2021/NĐ-CP

⁵ VOV, *Hơn 5 triệu hộ kinh doanh cần tháo gỡ khó khăn để phục hồi sản xuất*, 16/10/2021

bản đã có. Tuy nhiên, quy định về hộ kinh doanh hiện nay vẫn chưa giải quyết được hết các vấn đề bất cập bởi vì chưa thực sự được quy định cụ thể, rõ ràng. Các quy định về hộ kinh doanh chưa hoặc sẽ không là một chương riêng quy định trong Luật Doanh nghiệp, điều đó phụ thuộc vào Nhà nước.

Dưới đây là một số nguyên nhân quan trọng khiến chúng ta nên xem xét việc ban hành luật riêng để điều chỉnh về hộ kinh doanh:

1. Hộ kinh doanh không phải là doanh nghiệp

Đây là nguyên nhân quan trọng khiến chúng ta nên xem xét việc đưa các quy định về hộ kinh doanh vào một văn bản luật mới: Luật Hộ kinh doanh. Căn cứ phân loại thương nhân về quy mô tổ chức thì nước ta có 3 loại hình kinh doanh là hộ kinh doanh, doanh nghiệp, hợp tác xã.

Hộ kinh doanh về bản chất không phải là doanh nghiệp nên không thuộc phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng của Luật Doanh nghiệp. Nếu chúng ta cho rằng việc đưa quy định của hộ kinh doanh vào Luật Doanh nghiệp là sẽ giúp bổ sung, hoàn thiện, cụ thể hóa các quy định chung đã có về hộ kinh doanh thì chúng ta mắc sai lầm khác là làm sai bản chất và gây hiểu lầm hộ kinh doanh là đối tượng áp dụng của luật điều chỉnh doanh nghiệp và cuối cùng hộ kinh doanh lại bị gián tiếp thuộc doanh nghiệp. Trong Bản thuyết minh chi tiết Về dự án luật doanh nghiệp (sửa đổi) ngày 25 tháng 10 năm 2019 có đề xuất là để Chương VII: Doanh nghiệp tư nhân và Chương VIIa: Hộ kinh doanh, cách sắp xếp như vậy chắc chắn làm nhầm tưởng Hộ kinh doanh là thuộc doanh nghiệp tư nhân.

2. Xây dựng luật riêng đảm bảo sự hoàn thiện của các quy định hơn

Hiện nay, đa số đều đồng tình hộ kinh doanh không thể bị điều chỉnh chính bởi nghị định mà phải bằng luật, điều quan trọng là nên xây dựng luật riêng hay chuyển vào Luật Doanh nghiệp.

Như đã đề cập trước đó, số lượng và sự đóng góp của hộ kinh doanh cũng không hề nhỏ. Việc đưa vào một văn bản luật riêng sẽ giúp nâng cao địa vị pháp

lý của hộ kinh doanh. Khi xây dựng các quy định cũng sẽ toàn diện, hoàn chỉnh, hiệu quả hơn bởi vì đây là một văn bản luật hoàn chỉnh chứ không phải là một chương trong một văn bản luật. Cũng bởi vì đây là một luật riêng và mới nên thời gian để nghiên cứu cũng lâu hơn, từ đó sẽ rút ra được những bất cập, bám sát được vào các hoạt động của hộ kinh doanh đang có để rồi đưa ra các quy định đảm bảo quyền lợi và có các quy định hỗ trợ cho hộ kinh doanh một cách hiệu quả hơn.

Việc hoàn thiện khung khổ pháp luật tốt để điều chỉnh hộ kinh doanh sẽ bảo đảm được lợi ích của các bên và đặc biệt là quyền lợi của hộ kinh doanh: có tác động tích cực, xóa bỏ hạn chế về quyền kinh doanh.

Một số đại biểu năm 2020 trong kì họp Quốc hội liên quan đến Luật Doanh nghiệp đã cho rằng cần ban hành luật riêng cho loại hình này bởi chúng ta đang có đến 5 triệu hộ kinh doanh, trong đó chỉ có 1,7 triệu hộ đang nộp thuế. Việc ban hành luật mới rõ ràng tốn ngân sách, thời gian, tuy nhiên nếu kết quả là giúp hộ kinh doanh hoạt động hiệu quả thì Nhà nước và các cá nhân, tổ chức có liên quan khác trong thời gian dài sẽ có lợi. Hộ kinh doanh nếu hoạt động hiệu quả, ổn định sẽ tiếp tục đóng góp cho Nhà nước, Nhà nước sẽ không cần phải hỗ trợ nhiều mà để họ tự phát triển. Các tổ chức, cá nhân khác có liên quan có được sự yên tâm khi tham gia giao dịch với các hộ gia đình.

Khi xây dựng luật riêng mới một cách bao quát, toàn diện sẽ giúp tránh lãng phí nguồn lực quan trọng của quốc gia bởi vì hộ kinh doanh đã giúp giải quyết một số lượng lớn lao động trong nước. Số lượng người tham gia hộ kinh doanh hiện nay không bị giới hạn, tuy nhiên nếu không có khung pháp lý toàn diện, phù hợp, đồng bộ điều chỉnh, nguy cơ hộ kinh doanh lợi nhuận thấp hoặc thậm chí là ngừng kinh doanh là rất cao.

3. Về hệ thống pháp luật

Trong khi các quy định của hợp tác xã và doanh nghiệp đều nằm trong các văn bản pháp luật riêng là Luật Hợp tác xã và Luật Doanh nghiệp thì các quy định

hộ kinh doanh đang ở trong Nghị định quy định về đăng kí doanh nghiệp như đã nói ở trên. Do đó, nếu hiện tại chuyển các quy định về hộ kinh doanh vào giữa các quy định về doanh nghiệp là không khoa học, làm cho hệ thống văn bản pháp luật trở nên thiếu đồng bộ.

Nếu chúng ta muốn đơn giản hoá hệ thống văn bản pháp luật thì chúng ta sẽ phải đổi tên Luật Doanh nghiệp thành Luật Doanh nghiệp và Hộ kinh doanh, thậm chí chúng ta cần chuyển các quy định về hợp tác xã vào chung văn bản pháp luật trên để đảm bảo tính thống nhất cho hệ thống pháp luật. Nếu không thì hệ thống văn bản luật trở nên thiếu sự thống nhất bởi lẽ các quy định của hộ kinh doanh cũng có thể đưa vào Luật Hợp tác xã bởi vì hợp tác xã, doanh nghiệp, hộ kinh doanh đều bình đẳng với nhau. Nếu dự định đưa quy định của hộ kinh doanh vào Luật Doanh nghiệp cũng xuất hiện hiện tượng là có thời điểm có những quy định doanh nghiệp phải sửa đổi, lại có thời điểm khác hộ kinh doanh cũng rất cần sửa đổi, mà không sửa đổi thì đôi khi thời thế thay đổi nhanh chóng luật lại thiếu tính phù hợp với thực tế mà sửa đổi thì có thể sẽ phát sinh ra nhiều lần, đặc biệt đối tượng là hộ kinh doanh ở đây vốn là loại hình đa dạng, linh hoạt và có sự điều chỉnh liên tục. Hậu quả là tốn chi phí sửa, số lượng văn bản cũng tăng.

Bên cạnh đó, nếu chúng ta đi theo phương hướng là đưa vào Luật Doanh nghiệp trước, khi nào hoàn thiện thì chuyển sang luật cũng không ổn, số lượng văn bản pháp luật sẽ càng kênh, phức tạp hơn, bởi vì sửa đổi liên tục, lại còn tốn chi phí sửa lại Luật Doanh nghiệp. Đồng thời, nếu thời điểm đó hoàn thiện quy định về hộ kinh doanh rồi nhưng Luật Doanh nghiệp chưa có quy định cần sửa đổi thì liệu chúng ta có phải đợi đến thời gian sửa các quy định trong Luật Doanh nghiệp rồi tách ra cùng hay không.

4. Giúp bảo đảm quyền lợi của hộ kinh doanh

Giữa đảm bảo lợi ích tốt hơn và lợi ích tốt nhất để lựa chọn thì chúng ta chắc chắn sẽ chọn lợi ích tốt nhất.

Như đã đề cập trước đó, khi đưa vào luật thì đối tượng của luật sẽ được chú trọng và đảm bảo sự kỹ lưỡng, toàn diện và hoàn thiện hơn. Pháp luật về hộ kinh doanh hiện nay mặc dù chưa toàn diện nhưng cũng đã đáp ứng những yêu cầu cấp thiết hiện nay. Do vậy chúng ta cần chú trọng đến vấn đề chất lượng như là làm thế nào để bãi bỏ một số rào cản đang cản trở hoạt động của các hộ kinh doanh để hoạt động có hiệu quả hơn, phát triển khu vực kinh tế tư nhân tốt hơn và không phát sinh các thủ tục hành chính đồng thời tạo động lực thúc đẩy các hộ kinh doanh có đủ điều kiện hoạt động đồng theo loại hình doanh nghiệp thì phải chuyển thành doanh nghiệp.

Cần phải nghiên cứu để đưa ra các giải pháp dành cho giúp hộ kinh doanh trong việc tiếp cận thị trường, mở rộng quy mô sản xuất, rất cần được nghiên cứu đề bảo vệ không chỉ quyền lợi của hộ kinh doanh mà các chủ thể khác, bao gồm cả Nhà nước.

Đồng thời quy định hộ kinh doanh cũng cần hoàn thiện về vấn đề bảo đảm giao dịch của các cá nhân, tổ chức khác khi tham gia giao dịch với hộ kinh doanh, phải làm giảm rủi ro, hạn chế xảy ra vi phạm pháp luật.

Có ý kiến cho rằng nếu để các quy định của hộ kinh doanh vào Luật Doanh nghiệp, thì sẽ thúc đẩy các hộ kinh doanh chuyển sang doanh nghiệp dễ dàng hơn, tuy nhiên vấn đề quan trọng nhất là điều kiện của hộ kinh doanh đang có có đảm bảo rằng khi họ chuyển sang doanh nghiệp rồi họ có thể tồn tại như một doanh nghiệp lâu dài hay không, bởi lẽ khi họ chuyển sang doanh nghiệp nhưng điều kiện về tài sản họ vẫn chưa đáp ứng thì họ sẽ dẫn đến phá sản. Điều quan trọng giúp cho hộ kinh doanh chuyển sang doanh nghiệp đó là trước hết là họ phải đủ điều kiện về tài sản. Để nhiều hộ kinh doanh chuyển sang doanh nghiệp thì quyền lợi của họ phải được bảo đảm các biện pháp áp dụng giúp họ phát triển nhanh và ổn định phụ thuộc vào các quy định giúp bảo đảm quyền lợi, hỗ trợ cho họ phát triển, tạo điều kiện cho hộ kinh doanh phát huy được các thế mạnh của mình. Các

hộ kinh doanh cũng cần được hỗ trợ nhiều về phương pháp chuyển đổi sang doanh nghiệp, cần khuyến khích hộ kinh doanh hoạt động theo mô hình doanh nghiệp. Theo đó, các cơ chế, chính sách khuyến khích sẽ cần được nghiên cứu và quy định cụ thể. Vì vậy việc các quy định về hộ kinh doanh được xây dựng từ đầu đến cuối một cách hoàn thiện trong luật riêng thì sẽ đảm bảo điều này hơn.

C. KẾT

Thực tế hoạt động của hộ kinh doanh của Việt Nam hiện nay chưa phát huy được hết các tiềm năng, chưa đảm bảo tính ổn định. Bên cạnh những lý do chủ quan thì nguyên nhân khiến cho loại hình kinh doanh này vẫn chưa có cơ hội phát triển mạnh mẽ hơn và chuyển đổi thành doanh nghiệp là do nước ta chưa có một hệ thống khung pháp lý rõ ràng. Đây là vấn đề đầu tiên phải thực hiện. Vì vậy, trong tương lai mong rằng sẽ có một văn bản pháp luật riêng dành cho hộ kinh doanh mà giải quyết được nhiều vấn đề, đảm bảo hoạt động kinh doanh của hộ kinh doanh sẽ hiệu quả hơn và nhiều quy định hỗ trợ cho hộ kinh doanh.

D. DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

- **Giáo trình**

1. Trường Đại học Luật Hà Nội, *Giáo trình luật thương mại (tập 1)* Nxb. Tư pháp, Hà Nội, 2020.

- **Văn bản pháp luật**

1. Luật Doanh nghiệp 2020
2. Luật Doanh nghiệp 2005
3. Nghị định 01/2021/NĐ-CP về đăng ký doanh nghiệp
4. Nghị định 122/2021/NĐ-CP Quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực kế hoạch và đầu tư
5. Nghị định 78/2015/NĐ-CP về đăng ký Doanh nghiệp
6. Nghị định số 50/2016/NĐ-CP Quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực kế hoạch và đầu tư
7. Nghị định 139/2007/NĐ-CP Hướng dẫn chi tiết thi hành một số điều của luật doanh nghiệp

- **Tài liệu khác**

1. Báo điện tử Thanh tra, ***“Vẽ” thêm thủ tục đăng ký kinh doanh, UBND huyện Mộc Châu phải xin lỗi dân***

<https://thanhtra.com.vn/khieu-nai-to-cao/ve-them-thu-tuc-dang-ky-kinh-doanh-ubnd-huyen-moc-chau-phai-xin-loi-dan-197782.html> truy cập ngày 31/05/2022

2. Bản thuyết minh chi tiết Về dự án luật doanh nghiệp (sửa đổi) ngày 25 tháng 10 năm 2019
3. Báo điện tử Chính phủ, ***Vì sao đề xuất đưa hộ kinh doanh vào Luật?***
<https://baohinhphu.vn/vi-sao-de-xuat-dua-ho-kinh-doanh-vao-luat-102273108.htm>